

Honden

Niet toegestaan - ook niet aangelijnd -, vanwege de moefflons.

Toegankelijkheid

Het gebied is opengesteld voor wandelaars op wegen en paden, van zonsopkomst tot zonsondergang. Fietsers hebben geen toegang.

Door het stuifzand is de route ongeschikt voor invaliden en kinderwagens.

Bereikbaarheid

Openbaar vervoer

De bus van Ede naar Apeldoorn, halte Lavendulia aan de Edeseweg. U loopt 200m terug, en gaat u rechtsaf de onverharde weg in. Hier kunt u de route bij punt 5 oppakken. Inlichtingen bij de OV Reisinformatie, tel. 0900-9292 of www.9292.nl.

Eigen vervoer

N304 van Ede naar Wekerom. Na 2 km linksaf de Wekeromseweg (verderop wordt dit de Edeseweg genoemd). Vóór het dorp Wekerom linksaf de Vijfsprongweg in. De parkeerplaats is na 2,5 km links.

Geldersch Landschap & Kasteelen

Postbus 7005

6801 HA Arnhem

Telefoon (026) 355 25 55 (kantooruren)

info@glk.nl

Word ook donateur!

Kijk op onze website:

www.glk.nl

© GLK, mei '13

www.glk.nl

Welkom op
het Wekeromse Zand!

een natuurgebied van

Geldersch Landschap & Kasteelen

Route

In het gebied is een wandelroute uitgezet van 7,5 km, gemarkeerd door **rode** paaltjes. De 'Celtic field-route' is 2,5 km lang en is gemarkeerd door **blauwe** paaltjes.

Op verschillende plekken staan informatiebordjes.

Algemeen

Het Wekeromse Zand is één van de laatste grote stuifzandgebieden van Nederland. Het 'levende' stuifzand beslaat nu nog een oppervlakte van ongeveer 100 hectare. Zand en heide worden omgeven door naaldbos. In het uiterste zuiden van het terrein, de Keukenlep, bevinden zich bouwlanden. Het Wekeromse Zand is rijk aan vogels en er worden moeflons en heidekoeien ingezet om de heide te begrazen.

Geschiedenis

Het Wekeromse Zand en omgeving is niet alleen vanuit natuurwetenschappelijk maar ook vanuit archeologisch standpunt zeer interessant. Er komen grafheuvels voor uit en er is een oude Germaanse put, die al sinds de Steentijd in gebruik is. De Celtic Fields in het noordwesten van het terrein werden als landbouwgronden aangelegd in de IJzertijd. De stuifwal in het oosten van het terrein met zijn eikenbomen in het oosten van het terrein dateert van rond de 16de eeuw.

1 Akkers uit de IJzertijd

Direct aan het begin van de wandelroute, bij de Vijfsprong, ziet u gereconstrueerde complexen van akkertjes, de Celtic fields. Akkertjes van 40 bij 40 meter waren in gebruik van 800 v.Chr. tot enkele eeuwen na Christus. In 2011 heeft Geldersch Landschap dit aangevuld met een boerderij en spieker (voorraadschuur) uit de IJzertijd. Vanaf een uitkijkplatform heeft u zicht op het geheel. Bordjes geven meer informatie over hoe mensen hier leefden.

2 Moeflons

Na het passeren van het raster wandelt u door een bosreservaat met oud grove dennenbos. In het bos broeden raaf, kruisbek, zwarte mees, kuifmees en goudhaantje. In dit noordelijke deel van het Wekeromse Zand vertoeven de moeflons graag omdat ze erg schuw zijn. Deze wilde haarschappen komen oorspronkelijk uit Corsica en Sardinië. De moeflons in het Wekeromse Zand zijn afkomstig van Nationaal Park de Hoge Veluwe. De dieren zijn ingezet om vergassing en dichtgroeien van de heide tegen te gaan. Momenteel bestaat de kudde uit circa 65 dieren.

3 De Zeven Kolken

Dit gedeelte is genoemd naar de zeven natuurlijke vennen die hier vroeger lagen. De oorspronkelijke vennen zijn opgedroogd door de verlaging van de grondwaterstand. Geldersch Landschap & Kasteelen hebben drie nieuwe vennen aangelegd als drinkplaats voor de moeflons en vogels. Dieren die voor hun voortplanting op open water zijn aangewezen, zoals de bruine kikker, heikikker, groene kikker en kleine watersalamander, zijn van de vennen afhankelijk.

4 Het stuifzandgebied

U doorkruist nu het levende stuifzand. Actief stuivend zand komt in Noordwest-Europa buiten Nederland bijna niet meer voor en verdient het om beschermd te worden. Door de bijzondere leefomstandigheden kent stuifzand een geheel eigen flora en fauna. Het levende stuifzandgebied was vroeger veel groter. Als er geen maatregelen worden getroffen, groeit het stuifzandgebied dicht. In 1993 en 2012 is een stuk bos gekapt en zijn hellingen van de begroeide stuifduinen geplagd. Hierdoor kreeg de wind weer meer vat op het zand en is het levende stuifzand in oppervlak toegenomen.

5 Wal

Ten oosten van het stuifzandgebied ligt een hoge wal. Aan de zuidkant is de wal begroeid met eiken; aan de noordkant met grove den. De wal is waarschijnlijk rond de 16de eeuw aangelegd om de akkers ten oosten van het Wekeromse Zand te beschermen tegen het stuifzand. Generaties boeren hebben hier eikenstek gepoot om de wal in stand te houden.

6 Zwerfkeien

Op de kruising waar u rechtsaf slaat, ligt een grote stapel stenen. Dit zijn zwerfkeien die tijdens de voorlaatste ijstijd vanuit Scandinavië door het landijs zijn meegevoerd.

7 Vliegden

Vliegden is de naam van een specifieke groeivorm van de grove den. Doordat ze vrij op de heide staan wordt hun vorm sterk bepaald door de wind. Daarom worden ze vliegden genoemd. De vliegdennen dienen als uitkijk en zangpost voor diverse vogelsoorten o.a. klapekster, geelgors en veldleeuwerik.

8 Wildwallen

De kleine wallen in deze omgeving zijn wildwallen. Deze werden vroeger aangelegd om het wild, maar ook schapen en ander vee, buiten de landbouwgebieden of hakhoutpercelen te houden. Op de wallen werden stekelige struiken geplant zoals mei- en sleedoorn of hakhout. De beplanting werd dichtgehouden.

9 Begroeiing stuifzand

De heuvels aan de rechterzijde van het pad zijn voormalige stuifduinen, die door begroeiing zijn vastgelegd. Door de extreem grote temperatuurwisselingen in nog open stuifzandgebieden, 's zomers tussen 50° overdag en 0° 's nachts, groeien er specifieke plantensoorten. Eerst algen, daarna korstmossen en ruig haarmos. Daarop ontwikkelen zich geleidelijk hogere planten als buntgras, zandzegge, heidespurrie en klein tasjeskruid. Deze begroeiing kan dan uiteindelijk weer overgaan in heide of zich door natuurlijke verjonging van grove den tot vliegdennenbos ontwikkelen. We spreken dan van 'vastgelegd stuifzand'.

10 Heidekoe

De heidekoe begraaude eeuwenlang de arme heidevelden en droeg daarmee bij aan de grote biodiversiteit. Een ontwikkeling die Geldersch Landschap & Kasteelen graag bevordert. De heidekoeien die op het Wekeromse Zand grazen zijn de Deense variant Jutlandras, die erg lijkt op de verdwenen heidekoeien uit Nederland.

11 Celtic fields

U verlaat nu het omrasterde gebied. Links liggen nog enkele authentieke Celtic fields. Op de bordjes leest u meer over hoe u ze kunt herkennen in het huidige landschap en hoe wij het resterende deel zo goed mogelijk in stand houden.